

- 1936 / 4 - 98 / 99

Chambre des représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1998 - 1999 (*)

23 MARS 1999

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

Révision de l'article 150 de la Constitution

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

**Compléter l'article 150 de la Constitution par
la disposition suivante :**

«Les notions de racisme et de xénophobie ne s'appliquent pas aux prises de position politiques résultant de l'existence en Belgique des communautés visées à l'article 2 et des régions linguistiques visées à l'article 4.».

JUSTIFICATION

Il est de plus en plus courant d'affirmer que les positions adoptées au sujet des relations entre Flamands et francophones peuvent être teintées de racisme (cf. Anne Morelli). Les auteurs considèrent que cette extension de la notion de racisme est grotesque et visent à empêcher qu'il soit impos-

Voir:

- 1936 - 98 / 99:

- N° 1 : Proposition de M. De Clerck et consorts.
- N° 2 : Rapport.
- N° 3 : Texte adopté en commission.

(*) Cinquième session de la 49ème législature

- 1936 / 4 - 98 / 99

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1998 - 1999 (*)

23 MAART 1999

HERZIENING VAN DE GRONDWET

Herziening van artikel 150 van de Grondwet

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

**Artikel 150 van de Grondwet aanvullen met
een tweede lid luidend als volgt :**

«De begrippen racisme en xenofobie zijn niet van toepassing op de politieke stellingnamen die voortvloeien uit het bestaan in België van de gemeenschappen als bedoeld in artikel 2 en de taalgebieden als bedoeld in artikel 4.».

VERANTWOORDING

Meer en meer doet de stelling opgeld dat de standpunten die worden ingenomen met betrekking tot de verhoudingen tussen Vlamingen en Franstaligen van racistische inslag kunnen zijn (cfr. Anne Morelli). De indieners vinden deze verruiming van het racismebegrip grotesk en willen

Zie:

- 1936 - 98 / 99:

- N° 1 : Voorstel van de heer De Clerck c.s.
- N° 2 : Verslag.
- N° 3 : Tekst aangenomen door de commissie.

(*) Vijfde zitting van de 49ste zittingsperiode

sible de tenir à l'avenir dans ce pays un débat public portant sur une question communautaire.

N° 2 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou xénophobie» **par les mots** «comportant une incitation à recourir à la violence en vue de renverser l'État de droit et de mettre en place un régime dictatorial».

JUSTIFICATION

Il nous paraît effectivement justifié de soustraire certains délits de presse aux assises. Il serait notamment inadmissible qu'en raison de la lourdeur de la procédure des assises, aucune poursuite ne soit intentée lorsqu'un imprimé incite à la violence en vue de renverser l'ordre démocratique. La protection que l'article 150 de la Constitution garantit à la presse ne peut en aucun cas être mise à profit par des individus ou des groupes qui veulent instaurer un régime dictatorial.

N° 3 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou xénophobie» **par les mots** «comportant une atteinte au principe de la liberté de culte garanti par l'article 19».

JUSTIFICATION

Il nous paraît effectivement justifié de soustraire certains délits de presse aux assises. Il serait notamment inadmissible qu'en raison de la lourdeur de la procédure des assises, aucune poursuite ne soit intentée lorsque l'on abuse de la liberté de la presse pour remettre en cause le principe de la liberté de culte garanti par l'article 19 de la Constitution. Se pose, en l'occurrence, le problème du fondamentalisme religieux. L'État de droit démocratique doit réagir à ce phénomène de la manière la plus énergique qui soit. Il peut être opportun, à cet égard, d'adapter l'article 150 de la Constitution.

N° 4 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «inspirés par le fanatisme religieux».

vermijden dat in de toekomst elk publiek debat over de communautaire kwestie in dit land onmogelijk wordt gemaakt.

Nr. 2 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «waarbij aangezet wordt tot het gebruik van geweld met het oog op het omverwerpen van de democratische staat en de vestiging van een dictatoriaal regime.».

VERANTWOORDING

De indieners zijn van mening dat het inderdaad moet overwogen worden om een aantal drukpersmisdrijven te onttrekken aan de assisenrechtspraak. Zo zou het onaanvaardbaar zijn dat er omwille van de omslachtige assisenprocedure geen vervolging wordt ingesteld tegen het feit dat in een druksel aangezet wordt tot geweld dat ten doel heeft de democratische orde omver te werpen. De bescherming die artikel 150 van de Grondwet aan de drukpers biedt, mag in geen geval misbruikt worden door individuen en groepen die de vestiging van een dictatoriaal systeem op het oog hebben.

Nr. 3 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «waarbij het in artikel 19 gewaarborgde principe van de vrijheid van eredienst wordt aangevallen.».

VERANTWOORDING

De indieners zijn van mening dat het inderdaad moet overwogen worden om een aantal drukpersmisdrijven te onttrekken aan de assisenrechtspraak. Zo zou het onaanvaardbaar zijn dat er omwille van de omslachtige assisenprocedure geen vervolging wordt ingesteld tegen het feit dat de persvrijheid wordt misbruikt om het in artikel 19 van de Grondwet gewaarborgde principe van de vrijheid van eredienst in vraag te stellen. De problematiek van het religieus fundamentalisme komt hier om de hoek kijken. Tegen dit fenomeen moet door de democratische rechtsstaat op de meest krachtige wijze weerwerk geboden worden. Een aanpassing van artikel 150 van de Grondwet kan te dien einde zeer zinvol zijn.

Nr. 4 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «die ingegeven zijn door religieus fanatisme».

JUSTIFICATION

Le fanatisme religieux est un problème qui se pose de plus en plus souvent dans notre pays, en raison notamment de la présence massive d'étrangers non européens, dont le passé religieux et culturel est tout différent du nôtre. Il appartient à l'État de droit démocratique de lutter, de la manière la plus efficace possible, contre ce phénomène. Une révision de l'article 150 de la Constitution peut s'avérer très intéressante à cet égard.

N° 5 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*inspirés par l'intention de supprimer la liberté d'expression visée à l'article 19*».

JUSTIFICATION

Il nous paraît effectivement justifié de soustraire certains délits de presse aux assises. Il serait notamment inadmissible qu'en raison de la lourdeur de la procédure des assises aucune poursuite ne soit intentée lorsqu'un imprimé prône la suppression de la liberté d'expression même. La liberté de la presse et la liberté d'expression ne peuvent en aucun cas être utilisées pour plaider en faveur de la limitation de la liberté d'expression des autres. L'État de droit démocratique doit intervenir vigoureusement en pareil cas. Une adaptation de l'article 150 de la Constitution peut s'avérer utile pour le lui permettre.

N° 6 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*incitant à violer le domicile d'autrui*».

JUSTIFICATION

Il nous paraît effectivement justifié de soustraire certains délits de presse aux assises. Il serait notamment inadmissible qu'en raison de la lourdeur de la procédure des assises aucune poursuite ne soit intentée lorsqu'il s'agit d'écrits incitant à violer le domicile d'autrui. L'inviolabilité du domicile garantie par l'article 15 de la Constitution est un principe important dans un État de droit démocratique. L'État de droit a le devoir d'intervenir avec fermeté contre tout usage abusif de la liberté de la presse visant à violer ce principe. Il est dès lors souhaitable d'adapter l'article 150 de la Constitution.

VERANTWOORDING

Het religieus fanatisme is een probleem dat in ons land - mede door de massale aanwezigheid van niet-Europese vreemdelingen met een totaal verschillende religieuze en culturele achtergrond - meer en meer de kop opsteekt. Tegen dit fenomeen moet door de democratische rechtsstaat op de meest krachtige wijze weerwerk geboden worden. Een aanpassing van artikel 150 van de Grondwet kan te dien einde zeer zinvol zijn.

Nr. 5 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*die ingegeven zijn door de bedoeling om de in artikel 19 bedoelde vrijheid van meningsuiting af te schaffen*».

VERANTWOORDING

De indieners zijn van mening dat het inderdaad moet overwogen worden om een aantal drukpersmisdrijven te onttrekken aan de assisenrechtspraak. Zo zou het onaanvaardbaar zijn dat er omwille van de omslachtige assisenprocedure geen vervolging wordt ingesteld tegen druksels die de afschaffing van de vrije meningsuiting zelf op het oog hebben. De persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting mogen in geen geval misbruikt worden voor pleidooien om de vrijheid van meningsuiting van anderen te beknotten. De democratische rechtsstaat moet in een dergelijk geval krachtig optreden. Een aanpassing van artikel 150 van de Grondwet kan te dien einde zeer zinvol zijn.

Nr. 6 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*waarbij aangezet wordt tot het wederrechtelijk binnendringen van andermans woning*».

VERANTWOORDING

De indieners zijn van mening dat het inderdaad moet overwogen worden om een aantal drukpersmisdrijven te onttrekken aan de assisenrechtspraak. Zo zou het onaanvaardbaar zijn dat er omwille van de omslachtige assisenprocedure geen vervolging wordt ingesteld tegen druksels die aanzetten tot het wederrechtelijk binnendringen in de woning van personen. De door artikel van de Grondwet gewaarborgde onschendbaarheid van de woning is een belangrijk principe in een democratische rechtsstaat. De rechtsstaat heeft de plicht om krachtig op te treden tegen elk misbruik van de persvrijheid dat aan dit principe afbreuk doet. Een aanpassing van artikel 150 van de Grondwet is daarom aangewezen.

N° 7 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*incitant à porter atteinte à l'intégrité sexuelle d'un mineur*».

JUSTIFICATION

La présente justification vaut pour les amendements n°s 7 à 19.

Il nous paraît effectivement justifié de soustraire certains délits de presse aux assises. Il serait notamment inadmissible qu'en raison de la lourdeur de la procédure des assises, aucune poursuite ne soit intentée lorsqu'il est abusé de la liberté de la presse pour inciter à porter atteinte à l'intégrité sexuelle d'un mineur, au viol, au viol d'un mineur, à assister à la prostitution d'un mineur, au meurtre, à l'infanticide, à commettre des actes de terrorisme, à provoquer un incendie criminel, à utiliser des stupéfiants, de la cocaïne, de l'héroïne et à libérer des prisonniers. Ces incitations ne peuvent être tolérées par l'État de droit. Aussi convient-il d'adapter l'article 150 de la Constitution.

N° 8 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*comportant une incitation à commettre l'infraction de viol*».

N° 9 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*comportant une incitation à commettre un viol sur une personne âgée de moins de seize ans*».

N° 10 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*comportant une incitation à assister à la prostitution d'un mineur*».

Nr. 7 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*waarbij aangezet wordt tot de aantasting van de seksuele integriteit van een minderjarige*».

VERANTWOORDING

Deze verantwoording geldt voor de amendementen nrs. 7 tot 19.

De indieners zijn van mening dat het inderdaad moet overwogen worden om een aantal drukpersmisdrijven te onttrekken aan de assisenrechtspraak. Zo zou het onaanvaardbaar zijn dat er omwille van de omslachtige assisenprocedure geen vervolging wordt ingesteld tegen het feit dat de persvrijheid wordt misbruikt om aan te zetten tot de aantasting van de seksuele integriteit van een minderjarige, tot verkrachting, tot verkrachting van een minderjarige, tot het bijwonen van de prostitutie van een minderjarige, tot moord, tot kindermoord, tot het plegen van terreurdaden, tot brandstichting, tot het gebruik van verdovende middelen, van cocaïne, van heroïne», tot de bevrijding van gevangenen. Dit kan door de rechtsstaat niet geduld worden. Daarom is een aanpassing van artikel 150 van de Grondwet zinvol.

Nr. 8 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*waarbij aangezet wordt tot het misdrijf van verkrachting*».

Nr. 9 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*waarbij aangezet wordt tot verkrachting van een persoon beneden de leeftijd van zestien jaar*».

Nr. 10 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst, de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*waarbij aangezet wordt tot het bijwonen van de prostitutie van een minderjarige*».

N° 11 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*incitant à l'assassinat*».

N° 12 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*incitant à l'assassinat d'enfant*».

N° 13 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*incitant à des actes de terrorisme*».

N° 14 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*comportant une incitation à allumer des incendies criminels*».

N° 15 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*comportant une incitation à utiliser des stupéfiants*».

N° 16 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*comportant une incitation à utiliser de la cocaïne*».

Nr. 11 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst, de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*waarbij aangezet wordt tot moord*».

Nr. 12 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*waarbij aangezet wordt tot kindermoord*».

Nr. 13 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst, de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*waarbij aangezet wordt tot het plegen van terreurdaden*».

Nr. 14 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*waarbij aangezet wordt tot brandstichting*».

Nr. 15 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*waarbij aangezet wordt tot het gebruik van verdovende middelen*».

Nr. 16 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*waarbij aangezet wordt tot het gebruik van cocaïne*».

N° 17 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «comportant une incitation à la consommation d'héroïne».

N° 18 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «comportant une incitation à libérer les détenus.»

N° 19 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter l'article 150 de la Constitution par un alinéa 2, libellé comme suit:

«Par racisme, il y a lieu d'entendre qu'une race est supérieure à une autre et que l'on peut appliquer d'autres critères à une race qu'à une autre.»

JUSTIFICATION

Les auteurs estiment qu'il est nécessaire de préciser le contenu de la notion de racisme, de manière à ce qu'aucune imprécision ne subsiste à cet égard.

N° 20 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «qui constituent une infraction à la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie».

JUSTIFICATION

Afin que la loi, que le citoyen est censé connaître et respecter, puisse être bien comprise, il est essentiel que les notions auxquelles elle se réfère soient définies avec un maximum de précision. Or, tel n'est pas le cas dans la proposition à l'examen. Si le législateur entend prendre une mesure aussi radicale que le démantèlement de la protection de la liberté de la presse garantie par la Constitution, il faut adopter une formulation à la fois claire et précise. A

Nr. 17 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst, de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «waarbij aangezet wordt tot het gebruik van heroïne».

Nr. 18 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst, de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «waarbij aangezet wordt tot de bevrijding van gedetineerden».

Nr. 19 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Artikel 150 van de Grondwet aanvullen met een tweede lid, luidend als volgt :

«Onder racisme wordt verstaan de opvatting dat het ene ras superieur is aan het andere en, daaruit voortvloeiend, dat ten aanzien van het ene ras andere maatstaven kunnen worden aangelegd dan ten aanzien van het andere.».

VERANTWOORDING

Het komt de indieners noodzakelijk voor toelichting te verschaffen bij de notie racisme zodat hierover geen onduidelijkheid bestaat.

Nr. 20 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst, de woorden «door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «een overtreding inhouden van de wet van 30 Juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden».

VERANTWOORDING

Voor een goed begrip van de wet, die de burger geacht wordt te kennen en na te leven, is het van allergrootste belang dat de in de wet gehanteerde begrippen zo precies mogelijk gedefinieerd worden. Dat is in het huidige voorstel geenszins het geval. Wanneer de wetgever beoogt om een drastische ingreep door te voeren als de afbouw van de door de Grondwet geboden bescherming van de persvrijheid is een uiterst zorgvuldige en duidelijke formulering

défaut de cela, cette proposition risque de manquer son objectif et une interprétation trop large de la notion de racisme risque de réduire la liberté de la presse à néant. C'est pourquoi les auteurs du présent amendement préfèrent faire référence à la loi du 30 juillet 1981, et ce, indépendamment de la question de savoir s'ils jugent cette loi opportune.

N° 21 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer dans le texte proposé les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** *«inspirés par l'intention de limiter le droit à la vie.»*

JUSTIFICATION

La présente justification est valable pour les amendements n°s 21 à 30.

La liberté de la presse ne peut être exploitée en vue de restreindre les droits et libertés fondamentaux définis par la Convention européenne des droits de l'homme.

N° 22 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer dans le texte proposé les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** *«inspirés par l'intention d'abroger entièrement ou partiellement l'interdiction de la torture.»*

N° 23 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer dans le texte proposé les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** *«inspirés par l'intention d'abroger totalement ou partiellement l'interdiction de l'esclavage et du travail forcé.»*

N° 24 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** *«inspirés par la volonté de restreindre le droit à la liberté et à la sécurité.»*

noodzakelijk. Zoniet lopen we het gevaar dat dit voorstel zijn doel voorbijschiet en dat door een veel te ruime interpretatie van het begrip racisme de persvrijheid volledig wordt ondergraven. Daarom kiezen de indieners ervoor om te verwijzen naar de wet van 30 juli 1981, en zulks ongeacht de vraag of de indieners van deze wet op zichzelf een goede wet achten.

Nr. 21 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst, de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** *«die ingegeven zijn door de bedoeling om het recht op leven in te perken.»*

VERANTWOORDING

Deze verantwoording geldt voor de amendementen nrs. 21 tot 30.

De persvrijheid mag niet misbruikt worden om de inperking van fundamentele rechten en vrijheden zoals omschreven in het EVRM te bepleiten.

Nr. 22 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** *«die ingegeven zijn door de bedoeling om het verbod van foltering geheel of gedeeltelijk op te heffen.»*

Nr. 23 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** *«die ingegeven zijn door de bedoeling om het verbod van slavernij en dwangarbeid geheel of gedeeltelijk op te heffen.»*

Nr. 24 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** *«die ingegeven zijn door de bedoeling om het recht vrijheid en veiligheid in te perken.»*

N° 25 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*inspirés par la volonté de restreindre le droit à un procès équitable*».

N° 26 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*inspirés par la volonté de restreindre le droit au respect de la vie privée et familiale*».

N° 27 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*qui visent à restreindre la liberté de pensée, de conscience et de religion*».

N° 28 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*qui visent à restreindre la liberté de réunion et d'association*».

N° 29 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*qui visent à restreindre le droit de contracter mariage*».

N° 30 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Dans le texte proposé, remplacer les mots «inspirés par le racisme ou la xénophobie» **par les mots** «*inspirés par l'intention de limiter le droit d'user d'une voie de recours réelle*».

Nr. 25 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*die ingegeven zijn door de bedoeling om het recht op een eerlijk proces in te perken*».

Nr. 26 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*die ingegeven zijn door de bedoeling om het recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven in te perken*».

Nr. 27 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*die ingegeven zijn door de bedoeling om de vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst in te perken*».

Nr. 28 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*die ingegeven zijn door de bedoeling om de vrijheid van vergadering en vereniging in te perken*».

Nr. 29 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*die ingegeven zijn door de bedoeling om het recht om te huwen in te perken*».

Nr. 30 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

In de voorgestelde tekst de woorden «die door racisme of xenofobie ingegeven zijn» **vervangen door de woorden** «*die ingegeven zijn door de bedoeling om het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel in te perken*».

N° 31 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par ce qui suit :

«ainsi que du délit défini à l'article 373 du Code pénal».

JUSTIFICATION

L'article 373 du Code pénal concerne l'attentat à la pudeur.

N° 32 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par ce qui suit :

«, ainsi que du délit défini à l'article 377, alinéa 3, du Code pénal».

JUSTIFICATION

L'article 377, alinéa 3, du Code pénal concerne l'attentat à la pudeur commis par des parents et des personnes ayant autorité sur la victime.

N° 33 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par les mots :

«et du délit visé à l'article 380bis, §§ 1er et 2, du Code pénal».

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 60. L'article 380bis, §§ 1er et 2, du Code pénal traite de l'incitation à la prostitution et de la corruption de la jeunesse.

N° 34 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par les mots :

«et du délit visé à l'article 380quater du Code pénal».

Nr. 31 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met wat volgt :

«, alsook voor het wanbedrijf omschreven in artikel 373 van het Strafwetboek»

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 60. Artikel 373 van het Strafwetboek handelt over de aanranding van eerbaarheid.

Nr. 32 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met wat volgt :

«, alsook voor het wanbedrijf omschreven in artikel 377, derde lid van het Strafwetboek».

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 60. Artikel 377, derde lid van het Strafwetboek handelt over de aanranding van de eerbaarheid door bloedverwanten en gezaghebbende personen.

Nr. 33 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met wat volgt :

«, alsook voor het wanbedrijf omschreven in artikel 380bis, §§ 1 en 2 van het Strafwetboek».

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 60. Artikel 380bis, §§ 1 en 2 van het Strafwetboek handelt over het aanzetten tot prostitutie en bederf van de jeugd.

Nr. 34 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met wat volgt :

«, alsook voor het wanbedrijf omschreven in artikel 380quater van het Strafwetboek».

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 60. L'article 380^{quater} du Code pénal traite de l'incitation à la débauche.

N° 35 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par les mots :

«et du délit visé à l'article 380quinquies du Code pénal».

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 60. L'article 380^{quinquies} du Code pénal traite de la publicité s'adressant spécifiquement aux mineurs.

N° 36 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé comme suit :

«ainsi que du délit défini à l'article 383 du Code pénal».

JUSTIFICATION

Voir l'amendement n° 60. L'article 383 du Code pénal concerne l'outrage public aux bonnes mœurs.

N° 37 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé comme suit :

«ainsi que du délit défini à l'article 385 du Code pénal».

JUSTIFICATION

Voir l'amendement n° 60. L'article 385 du Code pénal concerne l'outrage public aux bonnes mœurs en présence d'un enfant de moins de 16 ans.

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 60. Artikel 380^{quater} van het Strafwetboek handelt over het aanzetten tot ontucht.

Nr. 35 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met wat volgt :

«, alsook voor het wanbedrijf omschreven in artikel 380quinquies van het Strafwetboek».

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 60. Artikel 380^{quinquies} van het Strafwetboek handelt over het maken van reclame over prostitutie specifiek gericht op minderjarigen.

Nr. 36 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen door wat volgt :

«, alsook voor het wanbedrijf omschreven in artikel 383 van het Strafwetboek».

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 60. Artikel 383 van het Strafwetboek handelt over openbare schennis van de goede zeden.

Nr. 37 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met wat volgt :

«, alsook voor het wanbedrijf omschreven in artikel 385 van het Strafwetboek».

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 60. Artikel 385 van het Strafwetboek handelt over openbare zedenschennis in tegenwoordigheid van een kind beneden 16 jaar.

N° 38 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé comme suit :

«ainsi que du délit défini à l'article 386 du Code pénal.»

JUSTIFICATION

Voir l'amendement n° 60. L'article 386 du Code pénal concerne la vente d'objets pornographiques aux mineurs.

N° 39 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé comme suit :

«ainsi que du délit défini à l'article 386bis du Code pénal.»

JUSTIFICATION

Voir l'amendement n° 60. L'article 386bis du Code pénal concerne la vente d'objets indécents à des mineurs ainsi que l'exposition de tels objets en présence de mineurs.

N° 40 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par la disposition suivante :

«ainsi que pour le viol d'un enfant âgé de moins de 10 ans, même si un juge d'instruction retient des circonstances atténuantes.»

JUSTIFICATION

La présente justification s'applique aux amendements n°s 40 à 46.

L'article 150 de la Constitution prévoit que le jury est établi pour toutes les affaires criminelles, c'est-à-dire pour les crimes. Les crimes sont les infractions que la loi punit d'une peine criminelle, c'est-à-dire d'une détention ou d'une réclusion de plus de cinq ans.

De nombreux faits graves considérés comme des crimes aux termes de la loi ne sont toutefois jamais jugés par un jury, et ce, en raison de l'acceptation quasi automatique de «circonstances atténuantes». Les crimes sont dès lors correctionnalisés et renvoyés, par les juridictions d'instruction, au tribunal correctionnel.

Nr. 38 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met wat volgt :

«, alsook voor het misdrijf omschreven in artikel 386 van het Strafwetboek.»

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 60. Artikel 386 van het Strafwetboek handelt over verkoop van pornografie aan minderjarigen.

Nr. 39 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met wat volgt :

«, alsook voor het misdrijf omschreven in artikel 386bis van het Strafwetboek.»

VERANTWOORDING

Zie amendement nr. 60. Artikel 386bis van het Strafwetboek handelt over verkoop of tentoonstellen van oneerbare voorwerpen aan minderjarigen.

Nr. 40 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met de woorden :

«, alsmede voor de verkrachting van een kind van minder dan 10 jaar oud, zelfs indien verzachtende omstandigheden worden weerhouden door een onderzoeksgerecht.»

VERANTWOORDING

Deze verantwoording geldt voor de amendementen nrs. 40 tot 46.

Artikel 150 van de Grondwet stelt zijn jury in voor alle criminele zaken, dit zijn alle 'misdaden'. Misdaden zijn die misdrijven die door de wet worden bestraft met criminele straffen, met name hechtenis en opsluiting van meer dan 5 jaar.

Vele zware door de wet als misdaad omschreven feiten komen echter nooit voor een jury, en dit door de quasi-automatische aanneming van 'verzachtende omstandigheden'. Daardoor worden de misdaden gecorrectionaliseerd, en door de onderzoeksgerechten verwezen naar de correctionele rechtbank.

S'il est, en principe, prévu que les circonstances atténuantes ne peuvent être admises, et qu'aucune correctionnalisation n'est donc possible, pour les crimes punissables d'une réclusion de plus de 20 ans, un certain nombre d'exceptions sont cependant immédiatement prévues. Dans la pratique, la plupart des crimes graves peuvent dès lors être correctionnalisés.

C'est donc à juste titre que la professeur anversoise Van den Wijngaert écrit dans l'ouvrage intitulé «*Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen*» que «Cette règle a souffert tant d'exceptions au fil des ans qu'elle a été complètement évidée, si bien que la plupart des crimes sont actuellement susceptibles de correctionnalisation.».

Cette situation mine, d'une façon inacceptable, l'application de l'article 150 de la Constitution. La population estime que cet automatisme heurte le sentiment de justice. La Cour d'assises est dégradée au rang de «Cour du crime passionnel», alors que nombre d'autres crimes choquants et condamnables échappent au jury.

A partir du moment où l'on juge opportun de soustraire explicitement une certaine catégorie d'infractions au jury populaire, il s'impose de même de prévoir explicitement à l'article 150 qu'un certain nombre de crimes graves doivent bien être soumis au jury populaire, qu'une juridiction d'instruction ait ou non admis d'éventuelles circonstances atténuantes.

En admettant des circonstances atténuantes pour de tels crimes, la juridiction d'instruction peut adresser un message au jury, mais on réhabilite l'application de l'article 150 en ce sens que le dernier mot appartient au jury.

N° 41 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par ce qui suit :

«ainsi que pour les prises d'otages, lorsque celles-ci ont causé aux otages une incapacité permanente physique ou psychique, même si une juridiction d'instruction retient des circonstances atténuantes.».

N° 42 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par ce qui suit :

«ainsi que pour les vols commis à l'aide de violences, lorsque ceux-ci ont causé aux victimes une incapacité permanente physique ou psychique, même si une

Principeel is bepaald dat verzachtende omstandigheden niet kunnen aangenomen worden, en correctionalisering dus niet mogelijk is voor misdaden die strafbaar zijn gesteld met opsluiting van meer dan 20 jaar, maar meteen worden daarop een aantal uitzonderingen voorzien, waardoor in de praktijk vrijwel alle zeer zware misdaden toch kunnen gecorrectionaliseerd worden.

In het boek «*Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen* » schrijft de Antwerpse professor Van den Wyngaert dan ook terecht : 'In de loop der jaren zijn op deze regel zoveel uitzonderingen ingevoerd dat de regel totaal is uitgehold waardoor nu de meeste misdaden vatbaar zijn voor correctionalisering.'

Hierdoor wordt de toepassing van artikel 150 van de Grondwet op onaanvaardbare wijze uitgehold, en dit automatisme wordt door de bevolking ervaren als strijdig met het rechtvaardigheidsgevoel. Het Hof van Assisen wordt gedegradeerd tot een «Hof van de passionele moord», terwijl talrijke andere schokkende en verwerpelijke misdaden niet aan de jury worden onderworpen.

Op het ogenblik dat men het nodig acht voor een bepaalde categorie van misdrijven expliciet te bepalen dat de juryrechtspraak niet van toepassing is, past het tegelijkertijd voor een aantal bijzonder zware misdaden expliciet in artikel 150 op te nemen dat de juryrechtspraak wel degelijk moet toegepast worden, ongeacht de eventuele aanneming door een onderzoeksgerecht van verzachtende omstandigheden.

Aldus kan het onderzoeksgerecht voor dergelijke misdaden door het aannemen van verzachtende omstandigheden wel een signaal geven naar de jury, maar wordt de werking van artikel 150 in ere hersteld in die zin dat de jury het laatste woord behoudt.

Nr. 41 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met de woorden :

«, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven, alsmede voor gijzeling wanneer de gegijzelden een blijvende fysieke of psychische ongeschiktheid oplopen, zelfs indien verzachtende omstandigheden worden weerhouden door een onderzoeksgerecht».

Nr. 42 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met de woorden :

«, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven, alsmede voor zware diefstal waarbij de slachtoffers blijvende fysieke of psychische

juridiction d'instruction retient des circonstances atténuantes.».

N° 43 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par ce qui suit :

«ainsi que pour les incendies allumés pendant la nuit, même si une juridiction d'instruction retient des circonstances atténuantes.».

N° 44 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par les mots :

«, et pour les délits politiques et de presse, ainsi que pour un incendie ayant fait des victimes, même si une juridiction d'instruction retient des circonstances atténuantes.»

N° 45 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par les mots :

«, et pour les délits politiques et de presse, ainsi que pour la destruction ou le dégât de propriétés mobilières d'autrui, opéré à l'aide de violences ou de menaces ayant causé une maladie ou une lésion corporelle, même si une juridiction d'instruction retient des circonstances atténuantes.».

N° 46 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par les mots :

«, et pour les délits politiques et de presse, ainsi que pour la destruction ou le dégât de propriétés mobilières d'autrui, opéré à l'aide de violences ou de menaces ayant causé une maladie ou une lésion corporelle, notamment une incapacité permanente de travail personnel visée à l'article 400 du Code pénal, même si une juridiction d'instruction retient des circonstances atténuantes.».

ongeschiktheid oplopen, zelfs indien verzachtende omstandigheden worden weerhouden door een onderzoeksgerecht».

Nr. 43 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met de woorden :

«, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven, alsmede voor de brandstichting bij nacht, zelfs indien verzachtende omstandigheden worden weerhouden door een onderzoeksgerecht».

Nr. 44 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met de woorden :

«, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven, alsmede voor de brandstichting met slachtoffers, zelfs indien verzachtende omstandigheden worden weerhouden door een onderzoeksgerecht».

Nr. 45 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met de woorden :

«, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven, alsmede voor de vernieling of beschadiging van roerende goederen, gepleegd met geweld of bedreiging, met een ziekte of lichamelijk letsel tot gevolg, zelfs indien verzachtende omstandigheden worden weerhouden door een onderzoeksgerecht».

Nr. 46 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met de woorden :

«, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven, alsmede voor de vernieling of beschadiging van roerende goederen, gepleegd met geweld of bedreiging, met een ziekte of lichamelijk letsel als gevolg, met name een blijvende ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid bepaald in artikel 400 van het Strafwetboek, zelfs indien verzachtende omstandigheden worden weerhouden door een onderzoeksgerecht».

N° 47 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter le texte proposé par ce qui suit :

«et du délit prévu à l'article 368 du Code pénal.»

JUSTIFICATION

Au cours du débat animé et complexe qui a été mené à la fin des années nonante sur la réforme de la justice, la question de savoir s'il fallait ou non maintenir la cour d'assises n'a pas été abordée, et ce, pour le motif - technique - qu'une telle modification nécessite une révision de la Constitution. Le sort qui doit être réservé à la Cour d'assises occupe toutefois encore les esprits, ainsi que l'atteste le *Liber Amicorum* Armand Vandeplas de 1994.

Le débat concernant la Cour d'assises mais aussi la classification - critiquée - des infractions en trois catégories, classification sur laquelle repose notre droit pénal, sont liés à la question de savoir s'il est souhaitable de maintenir le jury d'assises dans sa forme actuelle.

L'inconvénient de notre système de classification en trois catégories est qu'il est purement quantitatif, alors que la distinction opérée entre les infractions devrait être qualitative, c'est-à-dire qu'il faudrait faire la différence entre les infractions qui portent atteinte à des valeurs sociales intrinsèques et des infractions qui sont purement réglementaires. Dans les pays qui nous entourent, les infractions sont réparties en deux catégories: les Pays-Bas connaissent les *misdrijven* et les *overtredingen*, l'Allemagne connaît les *Verbrechen* et les *Vergehen* et la *Common law*, les *felonies* et les *misdemeanours* ou *indictable* et *non-indictable offences*.

Jusqu'ici, on a toujours estimé qu'il serait difficile de passer du système trinaire à un système binaire, étant donné que la compétence de la Cour d'assises est réglée par la Constitution et qu'il est donc impossible de procéder à une réforme sans révision de notre loi fondamentale.

La proposition à l'examen rend possible la tenue d'un débat sur les deux réformes évoquées ci-avant. La classe politique refuse toutefois sciemment de saisir cette opportunité et fuit tout débat. Une fois de plus, elle ne tient aucun compte des signaux que lui ont adressés les citoyens, qui souhaitaient manifestement un débat à la suite de l'affaire Dutroux et qui voulaient une réforme en profondeur de la justice. Le désir de changement ne portait pas tellement sur des aspects juridiques et techniques, mais plutôt sur le contenu, notamment le droit pénal. Le gouvernement actuel a réalisé quelques changements d'ordre juridique et technique dans le cadre de la loi Franchimont. En revanche, il n'y a toujours pas le moindre début de réforme sur le fond en vue.

Le présent amendement vise à permettre une répartition des infractions en infractions portant atteinte à des valeurs sociales intrinsèques et en infractions de nature purement réglementaire. Les auteurs du présent amendement estiment que des infractions qui portent atteinte à

Nr. 47 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

De voorgestelde tekst aanvullen met wat volgt :

«alsook voor het wanbedrijf omschreven in artikel 368 van het Strafwetboek».

VERANTWOORDING

In het woelige en complexe debat over de hervormingen van justitie op het eind van de jaren '90 is de vraag of het hof van assisen al dan niet dient te worden behouden niet aan de orde geweest onder meer om de technische reden dat wijzigingen aan het statuut van deze rechtbank een grondwetsherziening vereisen. De discussie over het lot van het hof van assisen is onderhuids echter nog steeds aanwezig, bewijze het *Liber Amicorum* Armand Vandeplas van 1994.

Niet alleen de discussie over het Hof van Assisen maar ook de kritiek op de driedelige indeling van de misdrijven, waarop ons strafrecht steunt, is verbonden aan de vraag of het wenselijk is de juryrechtspraak in haar huidige vorm te handhaven.

Ons huidige driedelige indeling wordt verweten louter kwantitatief van aard te zijn terwijl het onderscheid tussen de misdrijven van kwalitatieve aard zouden moeten zijn, namelijk het verschil te maken tussen misdrijven die intrinsieke maatschappelijke waarden te beschermen en misdrijven die slechts reglementair van aard zijn. In de ons omringende landen worden de misdrijven in twee categorieën verdeeld : in Nederland kent men *misdrifven* en *overtredingen*, in Duitsland *Verbrechen* en *Vergehen*, in de *Common law* *felonies* en *misdemeanours* of *indictable* en *non-indictable offences*.

Tot hiertoe werd gesteld dat een vervanging van het driedelig stelsel door een tweeledig moeilijk zou zijn aangezien de bevoegdheid van het Hof van assisen door de grondwet is vastgelegd en het dus onmogelijk is zonder grondwetsherziening aan het bestaande systeem te tornen.

De mogelijkheid tot beide discussies is door voorliggend wetsvoorstel nu wel mogelijk geworden. Men wil hier echter opzettelijk een goede kans missen en beide discussies uit de weg gaan. Hierbij wordt opnieuw niet gekeken naar de signalen van de burger die duidelijk een debat heeft gewenst naar aanleiding van de zaak Dutroux en een wezenlijke verandering van justitie heeft gewild. De wens naar veranderingen hield niet zozeer juridisch-technische veranderingen in maar eerder inhoudelijke veranderingen, zoals het strafrecht. De huidige regering is slechts tot een gedeeltelijke verandering van het juridisch-technisch gedeelte gekomen via de wet Franchimont. Er is daarentegen nog geen sprake van een begin aan een inhoudelijke verandering.

Voorliggend amendement heeft tot doel een aanzet te zijn tot het opdelen van de misdrijven in misdrijven betreffende intrinsiek maatschappelijke waarden en misdrijven die slechts reglementair van aard zijn. De indieners van huidig amendement zijn van oordeel dat misdrijven die intrin-

des valeurs sociales intrinsèques, mais qui, en vertu du système trinaire actuel, sont des délits, devraient relever, dans notre système juridictionnel actuel (qui est, lui aussi trinaire: tribunaux de police, tribunaux correctionnels et Cour d'assises), de la compétence de la Cour d'assises. L'affaire Dutroux a en effet montré que la population considère que ces infractions sont très graves.

Les infractions prévues à l'article 368 concernent l'enlèvement de mineurs et peuvent donc être considérées comme portant atteinte à des valeurs sociales intrinsèques. L'affaire Dutroux a montré que ce type de délits doit être considéré comme très grave et mérite donc toute l'attention de la justice.

N° 48 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Compléter l'article 150 de la Constitution par un alinéa 2, libellé comme suit :

«Les notions de racisme et de xénophobie ne sont pas applicables aux formes de distinction, d'exclusion, de restriction ou de préférence qui sont prises en considération entre Belges et étrangers.»

JUSTIFICATION

Les auteurs sont d'avis qu'une distinction établie sur la base de la nationalité ne peut pas être qualifiée de raciste. Ils renvoient expressément à cet égard à l'article 1er, point 2, de la convention du 7 mars 1966 bannissant toute forme de discrimination.

N° 49 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante:

«Le jury, composé de douze jurés, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»

JUSTIFICATION

L'article 150 de la Constitution prévoit que le jury est établi en toutes matières criminelles, c'est-à-dire tous les crimes. Les crimes sont les délits qui sont punis par la loi de peines criminelles, à savoir d'une détention et d'une réclusion pendant plus de cinq ans.

Au moment où l'on juge nécessaire de prévoir explicitement, pour une catégorie donnée de délits, qu'un jury n'a pas à statuer, étant donné que les partis politiques tradi-

siek maatschappelijke waarden beschermen maar die volgens de huidige driedelige indeling onder wanbedrijven vallen, in het huidig bestaande concept van rechtbanken (dat ook de drieledigheid bevat : politierechtbanken, correctionele rechtbanken en Hof van assisen) tot de bevoegdheid van het Hof van assisen moeten behoren. De Dutroux-affaire heeft immers aangetoond dat de bevolking deze misdrijven ernstig acht.

Artikel 368 handelt over de ontvoering van minderjarigen en kan dus gecatalogeerd worden onder de misdrijven die intrinsiek maatschappelijke waarden wenst te beschermen. De affaire-Dutroux heeft aangetoond dat dit wanbedrijf als zeer ernstig moet worden beschouwd en dus alle aandacht mag en moet genieten.

Nr. 48 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Artikel 150 van de Grondwet aanvullen met een tweede lid luidend als volgt :

«De begrippen racisme en xenofobie zijn niet van toepassing op vormen van onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur die in acht worden genomen tussen Belgen en vreemdelingen.»

VERANTWOORDING

De indieners zijn van oordeel dat een onderscheid dat gemaakt wordt op grond van nationaliteit niet als racisme kan aangemerkt worden. Zij verwijzen hierbij uitdrukkelijk naar artikel 1, punt 2, van het verdrag van 7 maart 1966 inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie.

Nr. 49 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, bestaande uit twaalf gezworenen, maar ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»

VERANTWOORDING

Artikel 150 van de Grondwet stelt de jury in voor alle criminele zaken, dit zijn alle «misdaden». Misdaden zijn die misdrijven die door de wet worden bestraft met criminele straffen, met name hechtenis en opsluiting van meer dan 5 jaar.

Op het ogenblik dat men het nodig acht voor een bepaalde categorie van misdrijven expliciet te bepalen dat de jury-rechtspraak niet van toepassing is, omdat men klaarblijke-

tionnels n'ont manifestement aucune confiance dans le jury populaire, il convient de se demander si certains aspects de la procédure d'assises actuelle ne sont pas à ce point importants qu'il convient de les inscrire dans la Constitution.

Il est d'autant plus pertinent de se poser cette question que des propositions ont récemment été déposées afin de réformer radicalement la procédure d'assises en limitant le nombre de jurés ou en adjoignant des magistrats professionnels.

Il est judicieux d'envisager d'insérer dans l'article 150 une série de dispositions concernant le fonctionnement du jury figurant d'ores et déjà dans le Code d'instruction criminelle et qui sont donc d'ores et déjà appliquées.

N° 50 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par ce qui suit:

«Le jury, dont les membres s'installent dans l'ordre désigné par le sort, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»

N° 51 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par ce qui suit:

«Le jury, dont les membres répondent individuellement, en levant la main: «Je le jure», après que le président aura donné lecture du texte de l'article 312 du Code d'instruction criminelle, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.».

N° 52 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par ce qui suit:

«Le jury, dont les membres peuvent poser des questions aux témoins moyennant l'accord du président,

liik bij de traditionele partijen eveneens geen vertrouwen heeft in de volksjury, past het de principiële discussie aan te gaan of bepaalde aspecten van de thans bestaande assisenprocedure niet zo belangrijk zijn dat zij opgenomen moeten worden in de Grondwet.

Dit wordt des te relevanter nu recent voorstellen werden ingediend om de assisenprocedure grondig te hervormen, door het beperken van het aantal juryleden of het toevoegen van beroepsmagistraten.

Het is zinvol te overwegen in artikel 150 een aantal bepalingen op te nemen over de werking van de jury, zoals die thans reeds vermeld staan in het Wetboek van Strafvordering en dus thans reeds toegepast worden.

Nr. 50 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, die gaat zitten in de door het lot aangewezen orde, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.».

Nr. 51 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, waarvan de leden een voor een met opgeheven hand antwoorden «ik zweer het» na voorlezing door de voorzitter van de tekst van artikel 312 Wetboek Strafvordering, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.».

Nr. 52 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, waarvan de gezworenen vragen kunnen stellen aan de getuigen mits toestemming van de voor-

est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.» «.

N° 53 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante:

«Le jury, qui est averti lorsqu'un témoin est également un dénonciateur, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»».

N° 54 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante:

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante:

« Le jury, dont les membres peuvent prendre note de ce qui leur paraît important, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»».

N° 55 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante:

«Le jury, dont les membres ne peuvent être nommés en qualité d'interprètes pour les témoins ou l'accusé, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»».

N° 56 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer l'article 150 de la Constitution par ce qui suit :

«Après que le président aura rappelé aux jurés, avant qu'ils n'entrent délibération, les fonctions qu'ils

zitter, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

Nr. 53 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, die gewaarschuwd wordt wanneer een getuige ook een aangever is, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

Nr. 54 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, waarvan de leden kunnen optekenen wat hen gewichtig lijkt, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

Nr. 55 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, waarvan de leden niet kunnen aangesteld worden als tolk voor de getuigen of de beschuldigde, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

Nr. 56 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, waarvan de leden door de voorzitter herinnerd worden aan hun ambtsverplichtingen vooral-

auront à remplir, le jury est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»

N° 57 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer l'article 150 de la Constitution par ce qui suit :

«Le jury, auquel seront posées les questions rédigées par le président, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»

N° 58 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer l'article 150 de la Constitution par ce qui suit :

«Le jury qui répond à la question : «l'accusé est-il coupable de ce meurtre, de ce vol ou de cet autre crime?», est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»

N° 59 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante :

«Le jury, qui, en cas d'invocation d'un fait d'excuse par l'accusé, répond à la question supplémentaire «Ce fait est-il établi?» est établi en toutes matières criminelles ainsi que pour les délits politiques et de presse.»

N° 60 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante:

«Le jury, dont le chef reçoit du président, avant la délibération, les questions, l'acte d'accusation, les procès-verbaux établissant l'infraction et les pièces du procès, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»

eer zij beraadslagen, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

Nr. 57 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, waaraan de vragen worden gesteld die door de voorzitter opgesteld zijn, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

Nr. 58 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, die de vraag beantwoord «is de beschuldigde schuldig aan die bepaalde doodslag, die bepaalde diefstal of die bepaalde andere misdaad ?», wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

Nr. 59 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen als volgt :

«De jury, die bij het aanvoeren van een verschonend feit door de beschuldigde antwoordt op de bijkomende vraag «staat dat feit vast ?», wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

Nr. 60 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, waarvan de hoofdman van de voorzitter voor de beraadslaging de vragen, de akte van beschuldiging, de processen-verbaal die het misdrijf vaststellen, en de processtukken ontvangt, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

N° 61 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante :

«Le jury, qui précise dans sa sentence si l'accusé a été déclaré coupable du fait principal à la majorité simple, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»

N° 62 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer l'article proposé par la disposition suivante :

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante:

«Le jury, qui délibère à huis clos, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»

N° 63 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer la disposition proposée par la disposition suivante :

« L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante:

« Le jury, dont le chef est le juré dont le nom a été tité en premier ou la personne qui est désignée par le jurés et qui accepte la mission, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»»

N° 64 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer la disposition proposée par la disposition suivante :

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante:

«Le jury, qui n'entame ses délibérations qu'après que son chef a donné lecture de l'article 342 du Code d'instruction criminelle, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»»

Nr. 61 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, die bij haar uitspraak vermeldt of de beschuldigde bij eenvoudige meerderheid schuldig werd verklaard aan het hoofdfeit, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.».

Nr. 62 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, die beraadslaagt in een afgesloten kamer, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»»

Nr. 63 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, waarvan de hoofdman de gezworenen is waarvan de naam als eerste uit de bus is gekomen of diegene die door de gezworenen wordt benoemd en de opdracht aanvaard, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

Nr. 64 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, die de beraadslaging pas aanvat nadat de hoofdman de tekst heeft voorgelezen zoals vermeld in artikel 342 Wetboek Strafvordering, wordt ingesteld door alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

N° 65 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante:

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante:

«Le jury, dont les jurés ne pourront, au terme de la délibération, sortir de leur chambre qu'après avoir formé leur déclaration, dans laquelle ils auront répondu aux questions posées par le président, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»».

N° 66 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante:

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante:

«Le jury, dans la chambre duquel nul ne pourra entrer pendant la délibération sans une autorisation écrite du président, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»».

N° 67 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante:

«Le jury, dont les jurés délibéreront sur le fait principal et ensuite sur chacune des circonstances, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»».

N° 68 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante:

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante:

Nr. 65 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, waarvan de gezworenen na de beraadslaging die kamer pas mogen verlaten nadat zij een verklaring hebben opgemaakt waarop op de door de voorzitter gestelde vragen wordt geantwoord, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

Nr. 66 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen als volgt :

«De jury, waarvan niemand de kamer tijdens de beraadslaging mag betreden zonder schriftelijk verlof van de voorzitter, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

Nr. 67 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, waarvan de gezworenen eerst beraadslagen over het hoofdfeit en daarna over elke omstandigheid, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven.»».

Nr. 68 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«Art. 150. Le jury, dont le chef, après chaque scrutin, le dépouillera en présence des jurés et consignera immédiatement la résolution en marge de la question, sans exprimer le nombre de suffrages, si ce n'est le cas où la déclaration affirmative sur le fait principal n'aurait été formée qu'à la simple majorité, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»».

N° 69 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante:

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 150. Le jury, dont la décision se formera, pour ou contre l'accusé, à la majorité, à peine de nullité, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.»».

N° 70 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante:

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par ce qui suit:

«Le jury, dont le chef répond aux questions du président après la délibération «En honneur et conscience, la déclaration du jury est: Oui, l'accusé, etc.; Non, l'accusé, etc.», est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse.» ».

N° 71 DE M. ANNEMANS ET CONSORTS

Article unique

Remplacer cet article par la disposition suivante:

«L'article 150 de la Constitution est remplacé par ce qui suit:

«De jury, waarvan de hoofdman tijdens de beraadslaging bij elke stemming de stemmen opneemt in tegenwoordigheid van de gezworenen en de beslissing onmiddellijk aantekent naast de vraag, zonder het aantal stemmen te vermelden, behalve in geval dat de bevestigende verklaring omtrent het hoofdfeit slechts bij eenvoudige meerderheid is tot stand gekomen, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven»».

Nr. 69 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, die op straffe van nietigheid de beslissing voor of tegen de beschuldigde neemt met meerderheid van stemmen, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven»».

Nr. 70 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«De jury, waarvan de hoofdman na de beraadslaging antwoordt op de vragen van de voorzitter «in eer en geweten, de verklaring van de jury is : ja, de beschuldigde, enz.; neen, de beschuldigde, enz.» wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven»».

Nr. 71 VAN DE HEER ANNEMANS c.s.

Enig artikel

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Artikel 150 van de Grondwet wordt vervangen door wat volgt :

«Le jury, dont la déclaration ne peut jamais être soumise à aucun recours, est établi en toutes matières criminelles et pour les délits politiques et de presse».,».

«De jury, tegen wiens verklaring geen enkel rechts-middel kan worden ingesteld, wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven».,».

G. ANNEMANS
F. VAN DEN EYNDE
A. COLEN
F. GEERAERTS
J. VAN DEN BROECK
F. DE MAN